

EYLÜL
2012
SAYI 16

kadınlarla mor bülten

KADINLARIN KÜRTAJIN YASAKLANMASINA KARŞI MÜCADELESİ SEN HİÇ DOĞURDUN MU?
YENİ ŞİDDET YASASI NASIL UYGULANACAK? KİHEP'TEN HABERLER

KADININ İNSAN HAKLARI -
YENİ ÇÖZÜMLER DERNEĞİ

Bu Sayı

Merhaba sevgili *Mor Bülten* okuyucuları,

Dört ayın ardından, bu yılki ikinci sayımızla karşınızdayız. Bu sayıda, Türkiye'de kadın hareketini son zamanlarda en çok meşgul eden iki konuya yer verdik. Birincisi, yeni şiddet yasası. Yasal haklarımızla ilgili sayfalarımızda yeni yasanın uygulanmasına dair yazımızı bulabilirsiniz. İkinci konu elbette kürtajın yasaklanması girişimlerine ilişkin. Kadın hareketinin, kürtajın yasaklanması veya süre ve koşullarının sınırlanarak fiilen uygulanamaz hale getirilmesine karşı mücadelesine dair yazımızı *Kadın Hareketinden* bölümünde okuyabilirsiniz. Toplumsal cinsiyet eşitliğini, kadın bedenini, doğurganlığını ve cinselliğini hedef alan bu girişimlere karşı, yerelde kadınların nasıl örgütlendiğine ve mücadele ettiğine ilişkin Muş Kadın Derneği'nin değerli deneyimi de aynı bölümde yer alıyor.

Bu iki önemli konuya ek olarak, Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı'nın (KİHEP) sevgili katılımcılarından gelen güzel yazılar, programın uygulandığı kentlerden gelen haberler ise *KİHEP'ten Haberler* bölümünde. Ayrıca, bu sayıda Türkiye'deki kadın örgütlerini tanıtmaya Kadın Dayanışma Vakfı ile devam ediyoruz. Uluslararası kadın hareketinden gelen haberleri sizlere ulaştırmaya çalıştığımız *Dünyadan* bölümünde ise çeşitli haberlerin yanı sıra kürtajın yasaklanmasına karşı başlatılan imza kampanyasına yurt dışından gelen geniş desteğe ilişkin haberi okuyabilirsiniz. Son olarak, *Hukuk Köşesi*'nde yer alan rehber yazının evlilikle ilgili yasal haklarını merak eden tüm kadınlar için yol gösterici olduğunu düşünüyoruz.

İyi okumalar.

Fulya Ayata

Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği

İÇİNDEKİLER

- 2 **Bu Sayı**
- 3 **Bizden Haberler**
- KİHEP'ten Haberler**
- 4 Karabağlar'da İlk KİHEP Grubu
- 4 Konak'ta 300 KİHEP'li
- 5 AWID Forum'un Ardından
- 6 Sen Hiç Doğurdun mu? Anne Oldun mu?
- 7 Peki Ya Biz? Ya Bizim İsteklerimiz?
- 7 Bayraklı'dan Yeni KİHEP Katılımcıları
- Kadın Hareketinden**
- 8 Kadınların Kürtajın Yasaklanmasına Karşı Mücadelesi
- 9 Muş'ta Kürtaj Yasağına Karşı
- Kadınlar ve Örgütlenme**
- 10 Kadın Dayanışma Vakfı
- Dünyadan**
- 12 Kürtaj Yasağına Karşı Uluslararası Destek
- 12 Seks İşçileri Hindistan'da Buluştu
- 13 CREA 6. Cinsellik, Toplumsal Cinsiyet ve İnsan Hakları Enstitüsü
- Haklarımız, Yasalar, Yargı Kararları**
- 14 Yeni Şiddet Yasası Nasıl Uygulanacak?
- 15 **Hukuk Köşesi**
- Haklarımızı Öğrenmek ve Danışmak İçin Nerelere Başvurabilirim?**

Kadınlarla Mor Bülten'e katkıda bulunan **İsveç Uluslararası Kalkınma İşbirliği Ajansı'na** (Swedish International Development Cooperation Agency – SIDA) ve **Küresel Kadın Fonu'na** (Global Fund for Women) teşekkür ederiz. • **Kadınlarla Mor Bülten 4 Aylık KİHEP İletişim Bülteni Sahibi:** Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği • **Sorumlu Müdür ve Yazı İşleri Müdürü:** Zela Bedriye Ayman • **Yayına Hazırlayan:** Deniz Kaynak, Fulya Ayata • **Katkıda Bulunanlar:** Ebru Batık, Gülşah Seral Aksakal, Karin Ronge, Lalezar Akar, Sabâ Esin, Zela B. Ayman • **Kapak Fotoğrafları:** Nur Büyükgaga (sol üst), Burcu Yeşiladalı (sağ üst), Sevilay Namlı • **İletişim Adresi:** İnönü Cad. Saadet Apt. No:29/6 Gümüşsuyu 34437 İstanbul - (212) 2510029 newways@wwhr.org • **Grafik Tasarım:** MYRA • **Baskı:** İmak Ofset Basım Yayın San. Ve Tic. Ltd. Şti. Atatürk Cad. Göl Sok. (İtfaiye karşısı) No : 1 Yenibosna Bahçelievler/ İSTANBUL-TÜRKİYE • *Mor Bülten'e internet sitemizdeki yayınlar bölümünden de ulaşabilirsiniz: www.kadinininsanhaklari.org* • *Bu bültende yayımlanan yazı ve fotoğraflar sahibinden izinsiz kullanılamaz.*

Karabağlar'da İlk KİHEP Grubu

Derneğimizin İzmir'de Karabağlar Belediyesi ve Karabağlar Kent Konseyi Kadın Meclisi'nin işbirliğiyle gerçekleştirdiği Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP) ilk grubunu tamamladı. Belediyeye ait Yeşil Bina'da 16 hafta boyunca KİHEP eğitimi alan kadınlar, sertifikalarını düzenlenen güzel törende Belediye Başkanı Sıtkı Kürüm'den aldı. Törende Belediye Başkanı Kürüm, bulunduğu noktaya gelmesinde kadınların büyük desteği olduğunu söyledi.

Sevgili Ayla konuşmasını, Karabağlar'da KİHEP'le güçlü ve öz güveni yüksek kadınların sayısının artacağına inandığını söyleyerek bitirdi. (Fotoğrafi gönderen: Ayla Erdoğan)

KİHEP Çalışma Grubu

Karabağlar Kent Konseyi Kadın Meclisi Başkanı Hilmiye Daili ise programı tamamlayan yirmi kadınla birlikte *Kadının İnsan Hakları Eğitimi Çalışma Grubu* kurma kararı aldıklarını belirtti.

Bedenimiz Bizimdir

Grup yönlendiricisi sevgili Ayla Erdoğan ise törende KİHEP'in içeriği hakkında bilgi verdi. Türkiye'de kadınların cinsel, ekonomik, psikolojik ve fiziksel şiddete maruz kaldığına vurgu yaptı. "İnsanca yaşamak bir ayrıcalık değil haktır. Fakat kadın, toplumsal yaşam içinde giderek yalnızlaştırılıyor. Kendi hayatlarımızla ilgili kararları ancak biz alırız. Bedenimiz üzerindeki söz sahibi de başkaları değil biziz. Kadınlar olarak bu hakkımızı kimse elimizden alamaz. Buna izin vermeyeceğiz. Hayatın her alanında söz sahibi olmaya kararlıyız" dedi.

KADININ İNSAN HAKLARI EĞİTİM PROGRAMI (KİHEP) NEDİR?

Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP), 1995 yılında Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği (KİH-YÇ) tarafından geliştirildi. 17 yıl içinde, Türkiye'nin 32 iline ve Kıbrıs'a ulaşan programa şimdiye kadar 10 binin üzerinde kadın katıldı. 16 hafta süren KİHEP, kadınların çok çeşitli alanlarda karşılaştıkları insan hakları ihlalleri konusunda toplumsal bilinci artırarak, kadınların bu sorunlar karşısında çözümler üretmelerine yönelik donanımı kazanmalarını sağlamayı, feminist bir bilinç oluşturmayı, kadınların Türkiye'de demokratikleşme sürecine özgür ve eşit bireyler olarak katılmalarını ve kendi bağımsız örgütlenmelerini yaratmalarını desteklemeyi amaçlıyor.

Konak'ta 300 KİHEP'li

İzmir'de Konak Belediyesi Kadın Meclisi üyelerinin Konak Halk Üniversitesi Kadın Eğitimi Fakültesi adıyla andıkları çalışmalar arasında Kadın İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP) da yer alıyor. Bu yılki KİHEP gruplarına katılan kadınlar, gerçekleştirilen sertifika töreninde katılım belgelerini Konak Belediye Başkanı Dr. Hakan Tartan'dan aldı.

Haklarını Bilen Kadınlar Şiddetten Korunabiliyor

Grup yönlendiricisi sevgili Ayla Erdoğan ise belediyeye birlikte uygulanan Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı'nda kadınların haklarının farkına varması için çalıştıklarını dile getirdi. "Şiddet dendiğinde akla fiziksel şiddet geliyor. Oysa ekonomik ve psikolojik şiddet de en az fiziksel şiddet kadar sık uygulanıyor. Kadınlar yaşadıklarının şiddet olduğunu öğrenince karşı koyma yollarını da öğreniyorlar." dedi. KİHEP sonunda katılımcı kadınların, sorunları şiddete dönüşmeden çözüme, dayanışma ağlarını geliştirme ve örgütlenme becerisi geliştirdiklerini söyledi.

Törende konuşan Kadın Meclisi Başkanı Ayten Şenol, kadının insan hakları eğitimi alan 300 kadının bugün ayaklarının üzerine daha kuvvetle bastığını belirtti. (Fotoğrafi gönderen: Ayla Erdoğan)

AWID Forum'un Ardından

Kalkınmada Kadın Hakları Derneği'nin (AWID) 1983'ten beri her üç yılda bir düzenlediği AWID Uluslararası Kadın Hakları ve Kalkınma Forumu'nun on ikincisi, 19-22 Nisan tarihleri arasında İstanbul Haliç Kongre Merkezi'nde gerçekleştirildi. Ana teması "kadın hakları ve adaleti geliştirmek için ekonomik iktidarı dönüştürmek" olan Forum'a, içlerinde 35 Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP) yönlendiricisinin de bulunduğu 2 bin 500'ün üzerinde kadın hakları savunucusu katıldı. Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği (KİH-YÇ) standından dernek yayınları dağıtıldı; ziyaretçilere bilgi verildi.

KİHEP grup yönlendiricileri arasında özellikle ilgi çeken panel konuları arasında; ekonomik kriz, fon örgütleriyle ilişkiler, "Arap Baharı", seks işçiliği, ev eksenli çalışma, ekoloji hareketi ve zorunlu göç gibi temalar yer alıyordu. Ayrıca Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği kurucu üyelerinden İpek İlkcaracan ve Pınar İlkcaracan ile KİH-YÇ Program Koordinatörü Zela Ayman'ın konuşmacı olarak katıldığı oturumlar da KİHEP'liler tarafından yoğun ilgiyle takip edildi. Eğiticiler forum sonrası yorumlarında, ulusal ve uluslararası düzeylerde, farklı kadın örgütleriyle iş ve eylem birlikleri geliştirmek ve deneyim paylaşımı yapmak için toplantılara katılmanın önemini vurguladılar.

Karabük'teki KİHEP grup yönlendiricimiz Olcay Alas Özduran, forum deneyimini KİHEP uygulamalarında nasıl kullanacağını "Katılımcı gruplarıyla dünyanın farklı bölgelerindeki bu deneyimleri paylaşmam onların bakış açısında da genişlemeye neden olabilir. Bu konularda çok sayıda kuruluşun çalışma yapıyor olması beni ümitlendiriyor." sözleriyle anlatıyor. Eskişehir yönlendiricimiz Nargihan Çağırğan Fersoy ise "KİHEP katılımcısı ve çevremdeki arkadaşlarımı LGBT bireyler ve seks işçilerine karşı önyargısız davranmaya çağıracağım. Cinsel kimlik ve toplumsal cinsiyet kavramları üzerine daha çok araştırma yapacağım." diyerek forumun etkisini açıklıyor.

22 Nisan'daki yürüyüşte uluslararası kadın dayanışması sokakları doldurdu. (Fotoğraf: Nur Büyükgaga)

Forum aynı zamanda uluslararası güç birlikleri kurmak ve deneyim paylaşımı için de çok uygun bir platform yaratıyor. Türkiye'yi de yakından ilgilendiren Ortadoğu'daki gelişmelerle ilgili paneller bu yüzden KİHEP yönlendiricileri başta olmak üzere pek çok katılımcının ilgiyle takip ettiği paneller oldu. Antalya yönlendiricisi Sultan Yılmaz forum deneyiminin ardından, "Ortadoğu'daki değişimi yaşayan kadınların ülkemizde görünmeyen tehlikenin nasıl yaklaştığını anlatmalarını sağlayacak bir etkinliğin düzenlenmesinin iyi olacağını düşünüyorum." diyor.

Forumun son gününde, kadın hareketinin uluslararası işbirliği ve direnişi toplantı salonlarından meydanlara taşıdı. 22 Nisan günü Beyoğlu İstiklal Caddesi'nde 1500 kişinin katılımıyla düzenlenen yürüyüş, her dilden, her inançtan, her renkten kadınların taleplerini sokaklara taşıdı.

Sen Hiç Doğurdun mu? Anne Oldun mu?

Sakine Güzel Yumaklı

KIHEP Katılımcısı – İstanbul

Çok güzeldir anne olmak. Hamile olduğunu öğrenince havalara uçarsın, çünkü bir bebeğinin olmasını istemişsin ve artık hamilesin. Eşine, sevdiğine müjdeyi verirsin. Sevinçle karşılarlar, mutlu olurlar. Hayatın değişecektir artık. Birçok sorumluluk yükleneceksin, ama kendini hazırlamışsın, istemişsindir bu bebeği. Bulantıların, baş dönmelerin başlar. İlk üç ay çok zorlanırsın. “Ama yeter ki eli ayağı düzgün, sağlıklı bir bebek olsun,” dersin, “Ben çekerim sıkıntıyı.” Düzenli kontroller, testler, tahliller... Günler böyle geçer. Karnın büyür, hareketlerin ve hayatın sınırlanır ama bebeğin için değer. Her şey yolundadır, doğuma da kısa bir süre kalmıştır. Bebek için hazırlıklara da başlanmıştır. Bebeğim için her şeyin en güzelini, en sağlıklısını, en kalitelisini almak isterim.

3 Haziran, İstanbul – Kürtajın yasaklanması veya süre ve koşullarının daha da daraltılmasına karşı kadınlar sokaklara çıktı. (Fotoğraf: Sevilay Namlı)

Hazırlıkları bitirdim. Bebeğime kavuşma zamanım yaklaştı, heyecanım kat kat arttı. Sancılarım da başladı. Bebeğimi doğurdum ve ona kavuştum. Onu görünce kalbim küt küt attı. İçimi kocaman bir sevgi kapladı. Benim bebeğim ne kadar da tatlıydı. Uykusuz günler geceler başladı. Hayatım kocaman bir alanı kaplarken, şimdi onun gelişile bir nokta kadar kısıtlandı. Kimseye gidemiyor, kimseyi göremiyor, istediğim birçok şeyi yapamıyordum. Bir bebeğin bakımı ve sorumluluğu çok çok zordu. Ama olsun ben kendimi hazırlamıştım ve ben istemiştım bebeğimi, üstesinden gelirdim.

Peki, ya hazır olmadan ve istemeden bir bebeğim olsaydı ne yapardım ben? Bu kadar sıkıntıya, zorluğa katlanabilir miydim? Onun için uykusuz kalabilir miydim? En önemlisi onu sevebilir miydim? Hazır olmasaydım ve istemesey-

28 Haziran, İstanbul – Kadınlar çocuk yapmayı yapmamaya, eğer doğurmak isterlerse bunun zamanına ve kaç çocuk doğuracaklarına özgürce karar verme hakları için yürüyor. (Fotoğraf: Sevilay Namlı)

dim bu olmazdı. Karnımdan, canımdan olmasına rağmen katlanamazdım. Onu sevmeyebilir, ona bakmayabilir, hatta ondan nefret edebilirdim. Çünkü anneliğe istemeyerek hapsedilmek ve bu zorlukları çekmek hiç kolay değildir. Bunu sen bilemez, anlayamazsın. Bu yüzden de bana akıl veremezsin. Zorla bu duyguları bana yaşatamaz ve hayatıma yön verip karartamazsın.

“Sen doğur, ben bakarım.” diyorsun da sonuçlarını hiç düşünemiyorsun. Çocuğu aile ortamından uzak tutarsan, anne-baba sevgisinden mahrum bırakırsan, onun içindeki sevgi boşluğunu hiçbir zaman kapatamazsın. Mutsuz, umutsuz olur. Hep yarım, hep eksiktir. Sence bu iyi bir şey midir? İlla da çocuk, çocuk diyorsan, çocukları bu kadar çok seviyorsan, bir şeyler yapmak istiyorsan yapılacak çok şey var. Mesela eğitim standartlarını yükselt. Çocuklarımızın hormonsuz, ilaçsız, sağlıklı gıdalarla beslenmesi için gerekeni yap. Zamanlarını yaşlarına ve gelişim seviyelerine göre uygun ortamlarda geçirebilmeleri için çevreyi düzenle ve gidebilecekleri sağlıklı ortamlar yarat. Çocuklarımız için güvenli, sağlıklı, barış içinde, temiz bir dünya, bir ülke, bir sokak ve ev ortamı sağla. Ben de sana minnet duyayım, teşekkür edeyim. Bir bebek doğurmadan, anne olamadan beni anladın diye...

Peki Ya Biz? Ya Bizim İsteklerimiz?

Pervin Koç

KİHEP Katılımcısı – İstanbul

Mesele erkek ya da kadın olmak değil insan olmak. Eğer başımızdakiler, yani bizi yönetenler kadın olarak hak ettiklerimizi bize sorsalardı, yaşamımız boyunca hep bir hak arayışı içinde olmayacaktık. Daha anne karnındayken başlayan ve ömür boyu devam eden yaklaşımla – san-ki kadın olmanın bedelini ödetircesine– hayatı, kadınla erkeğe “bu senin, şu da senin görevin” diyerek bölüştürmek yerine paylaşmayı öğretselerdi, ayrımcılık diye bir şey olmayacaktı. Erkeğin yaptığı işler ne kadar değerliyse kadının emeği de o kadar değerli olacaktı. Çünkü paylaşmakta “bana ait” diye bir şey yoktur. Paylaşmak birlikte yaşamaktır. Oysa bölüşmek “şu senin görevin, bu da benim görevim” demektir.

Kadın olmanın ağır sorumluluklarını taşıyoruz omuzlarımızda, hep bizden beklentiler var. Ailemize iyi bir evlat, çocuğumuza iyi bir anne, kocamıza iyi bir eş, topluma iyi

bir insan... Hayatımız boyunca bizden beklenenlerin ne kadarını yaparsak o kadar değer verilir bize. Peki ya biz? Hep biz mi özveride bulunacağız? Ya bizim isteklerimiz? Bizi kim memnun edecek, bize kim değer verecek? Neydi burada önemli olan, başkaları için mi yaşamak? Bunun değişmesi gerekmiyor mu artık? Sürekli bir değişim içindeyiz. Teknoloji o kadar hızlı ilerliyor ki kullandığımız eşyaları bir dahaki yıla kullanamaz hale geliyoruz. Ama kafaların içine bakarsak hep aynı, değişen bir şey yok. Keşke millet olarak insan olmanın değerini anlayabilsek, önyargılardan kurtulup tabuların dışına çıkabilsek.

Önceden bu kadar ayrıntılı yazabilir miydim? Hayır, yazamazdım. Kadın olarak bu denli düşünmemiştim kendimi. Özellikle evlendikten ve anne olduktan sonra... Meğer ne kadar unutmuşum varlığımı.

Bu yazdıklarım KİHEP'in bir ürünüdür. KİHEP'e katıldım ve hayatımdaki farkındalıkları artırdım. Toplum olarak geleneksel değer yargılarından kurtulup çağdaş bir millet olma yolunda ilerlemeyi umut ediyorum.

Bayraklı'dan Yeni KİHEP Katılımcıları

Derneğimizin, grup yönlendiricimiz sevgili Sevgül Öncü'nün liderliğinde, İzmir Bayraklı Belediyesi ve Türk Kadınlar Birliği (TKB) Bayraklı Şubesi işbirliğiyle gerçekleştirdiği, Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP) Haziran ayında sona erdi. Düzenlenen sertifika töreninde, TKB Bayraklı Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı ve eski bir KİHEP katılımcısı olan sevgili Nihal Bulmamış, programın ilçelerinde yürütülmesi için verdikleri destekten dolayı Başkan Karabağ ve Danışman Hatice Tatlı'ya teşekkür etti. Biz de aramıza yeni katılan tüm kadınlara “KİHEP'e hoş geldiniz” diyoruz.

İzmir'in Bayraklı ilçesinden aramıza yeni katılan KİHEP'li kadınlara “Hoş geldiniz” diyoruz. (Fotoğrafi gönderen: Nihal Bulmamış)

Nihal Bulmamış

KİHEP katılımcısı ve sevdalısı

Merhaba arkadaşlar,

KİHEP 16 hafta sonra sertifika töreniyle son buldu. Törende katılımcılarımızın mutluluğu yüzlerinden belliydi. Hepsi bir heyecanı paylaşmanın ve sinerji yaratmanın keyfini yaşadı. 16 hafta boyunca yaşamışlıklar paylaşıldı, bilgiler edinildi, güncellendi. “Ben” olmaktan “biz” olmaya geçiş süreci sorgulandı. Sertifika günü gelip çatığında “Devamı yok mu?” sorusu geldi. Bayraklı Belediyesi ve bir dernek olarak başlattığımız bu süreçte, örgütlü olarak güç birliğiyle yapacaklarımızı planladık. KİHEP Eğitici Eğitimi ile yeni eğitimciler ve yeni gruplara olan ihtiyacımız bir kez daha ortaya çıktı. Eğitim süreci içinde üye olarak bizlere katılmaya karar veren arkadaşlarımıza rozetlerini Belediye Başkanımız Sayın Hasan Karabağ taktı. Tören sırasında tüm arkadaşlarımız sorumluluk bilinci olarak derneğe katılmış olmanın hazzıyla teşekkürlerini sundular. Eğitimcimiz sevgili Sevgül Öncü'den yeni gruplara başlama sözü alırken, kendisi de Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği'nden yeni eğitimcileri beklediğimizi hatırlattı. İyi ki varsınız adeta bize, bizi bizimle anlatma fırsatı yarattınız.

Kadınların Kürtajın Yasaklanmasına Karşı Mücadelesi

Türkiye'de cumhuriyetin ilk dönemlerinde, 1965 yılına kadar kürtaj yasaktı. 1965'te kürtaj bir suç olmaktan çıkarıldı ve kürtaja başvurulabilecek durumlar belirlendi. Bu süreci, 1983'te kürtajın gebeliğin ilk on haftası içinde kadının isteğiyle uygulanabildiği serbest dönem izledi. Başbakan Erdoğan'ın, 25 Mayıs'ta, Uluslararası Parlamento Konferansı'nda gerçekleştirdiği konuşma, Türkiye'de kürtajın yasaklanmasına doğru giden bir tartışmanın önünü açtı. Başbakan bu konuşmasında kürtajı cinayet olarak gördüğünü açıkça ifade etti.

Kadınlardan bu sözlere ilk tepki, 26 Mayıs'ta İstanbul'da gerçekleştirilen basın açıklamasıyla geldi. Kadınlar, Başbakanı açıklamaları için özür dilemeye ve kadın cinayetlerini durdurmak için harekete geçmeye çağırdı. Başbakanın kürtaja ilişkin sözlerinden sonra Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Şahin'in de aralarında olduğu pek çok bakan, milletvekili ve din adamı açıklama yaptı. Bu açıklamalar kadın haklarını tanımayan bir hal aldı. Kadın örgütleri, gündemdeki kürtaj yasağı taslağı geri alınmadığı sürece şiddet yasasına bağlı üç yönetmelik üzerine Bakanlıkla çalışılmayacağını belirten bir metin yayımladı.

Tüm bu gelişmeler üzerine kadınlar, açıklamanın ardından ilk iki hafta içerisinde eş zamanlı olarak otuza yakın kentte kürtajın yasaklanmasını veya kısıtlanmasını engellemek için çeşitli eylemler yaptı. Bu eylemlerde çok sayıda kadın darp edildi ve gözaltına alındı. Kadınlar kürtajın yasaklanmasını engellemek için örgütlendiler; başta İzmir, İstanbul ve Ankara olmak üzere birçok kentte platformlar, eylem birlikleri oluşturdular. Sokak eylemleri, basın açıklamaları ve imza kampanyaları düzenlendi. Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler'in (KİH-YÇ) de içinde yer aldığı *Kürtaj Haktır, Karar Kadınların Platformu* İstanbul'da birbirinden etkili eylemler gerçekleştirdi. Ayrıca, KİH-YÇ üyelerinin de aralarında yer aldığı bir grup kadın, "Kürtaj Yasaklanamaz" sloganıyla uluslararası bir imza kampanyası düzenledi. Kampanyaya www.kurtajyasaklanamaz.com adresli

Kaynaklar:

*Bilgilendirme notları *Doğurganlık Haklarımız Var* kitapçığından alınmıştır. Kitapçığa ulaşmak için: <http://kadinininsanhaklari.org/kategori/kitapciklar/30286/dogurganlik-haklarimiz-var-2001-turkce>
<http://www.kurtajyasaklanamaz.com>

internet sitesinden bireysel ve kurumsal imzalar toplandı. Çok kısa süre içerisinde bireysel imzacıların sayısı 55 bini geçti. İmza metnini, Türkiye'den 372 kadın örgütü ve aralarında sendikalar, çeşitli meslek örgütleri, siyasi partiler, engelli dernekleri, sanat, çevre ve kültür örgütlerinin de bulunduğu toplumun her kesiminden 308 örgüt imzaladı. Ayrıca 49 farklı ülkeden toplam 220 örgüt de metne imza verdi. İngiltere, Almanya, Fransa gibi farklı ülkelerde dayanışma eylemleri düzenlendi. Dünyanın dört bir yanından Türkiye'deki kadınlara destek mesajları yağdı.

Kadınlar tüm eylemlerinde; kürtajın yasaklanmasının veya kısıtlanarak fiilen kullanılamaz hale getirilmesinin kadınların sağlıklı yaşam haklarının ihlali olduğunu, kadının cinsel ve doğurganlık sağlıkları ve haklarıyla ilgili karar verme haklarının ellerinden alınmaya çalışıldığını belirttiler. Kürtajın değil, kürtajın yasaklanmasının cinayet olduğu ifade edildi.

Kürtajın
sağlıksız koşullarda
yapılması deyince;

- Kadının kendi kendine düşük yapmaya çalışmasını,
- Hekimler dışında, yetkisi ve eğitimi olmayan kişiler tarafından, sağlıksız, pis ve donanımsız ortamlarda kürtaj yapılmasını anlıyoruz.

Bu durumlarda kadının sağlığı ve hayatı ciddi tehlike altındadır. Böyle kürtajlar iltihaplanma, kısırlık hatta ölüme bile sonuçlanabilir.*

Kadınlar kürtajın kısıtlanmasına ya da yasaklanmasına karşı çıkarken, ücretsiz, kolay erişilebilen, yüksek standartlardaki doğum kontrol yöntemlerinin kadınlar için olduğu kadar erkekler için de teşvik edilmesini talep ediyorlar. Çünkü kürtajın yasaklanması veya sınırlanarak fiilen uygulanamaz hale getirilmesi, kadınların sağlık ve yaşama hakkının riske atılmasına neden oluyor. Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre, güvenli olmayan koşullarda yapılan düşükler nedeniyle her yıl dünya çapında on binlerce kadın hayatını kaybediyor. Güvenli kürtaj hakkı, kadınların kendi bedenleri ve doğurganlıkları üzerinde karar verme haklarının vazgeçilmez bir parçası. Kadınların özgürce ücretsiz, ulaşılabilir, güvenli, yasal şekilde kürtaja başvurma hakkı vardır.

Eğer hamileyseniz, her şeyden önce çocuk sahibi olmak isteyip istemediğinize karar verin. Eğer istemiyorsanız, kürtaj yaptırmak için bir an önce uzman bir doktorla konuşun. Her kadının doğum kontrol yöntemlerini tanıyıp, kendisi için en uygun olanını seçerek, kürtaja gerek kalmayacak şekilde istemediği gebelikten korunmaya hakkı vardır. Ancak her kadın gerektiğinde ve istediğinde kürtaja başvurabilmelidir.*

Bu tartışmalı süreçte, çıkarılan bir yasayla sezaryen uygulamasına ciddi kısıtlamalar getirildi. Ne yazık ki bu yasal düzenlemeden sonra, normal doğuma zorlanan kadınların ölüm haberleri gündeme gelmeye başladı.

Şimdi kadınlar hem sezaryen uygulamasının düzeltilmesi için hem de kürtaj yasağına karşı mücadele ediyorlar. Kadınlar toplumsal cinsiyet eşitliğini, kadın bedenini, doğurganlığını ve cinselliğini hedef alan bu politikalara sonuna kadar hayır diyor.

Muş'ta Kürtaj Yasağına Karşı

Nurcan Çetinbaş

Muş Kadın Demeği (MUKADDER) Başkanı

Başbakanın "Her kürtaj bir Uludere'dir" açıklamasından sonra Türkiye genelinde feminist kadınlar ve kadın örgütleri olarak açıklamalar, eylemler yaptık. Kürtaj yasağının yasalasmaması, hükümetin ve siyasilerin kadını üzerinden siyaset yapmaması için www.kurtajyasaklanamaz.com adresinden bir imza kampanyası başlattık. Bu imza kampanyasına Muş'taki sivil toplum örgütlerini de katmak için çalışmalar yaptık. Önce kurumları tek tek ziyaret ettik, fikirlerini aldık. Birebir görüşmelerimizde çoğundan olumlu, yapıcı görüşler aldık. Bazı sivil toplum örgütleri bunun topluma, aileye zarar verdiğini, bizlerin görüşlerinin ve bu konudaki çalışmalarımızın yanlış olduğunu söyledi. Yaptığımız görüşmeleri kendi aramızda değerlendirdik, ağırlık olarak bizlere destek olduklarını gördük ve genel bir çağrı yapma kararı aldık. Yaptığımız toplantıda Türkiye genelinde hazırlanan metnimizi okuduk. Varto Din Görevlileri ile Diyanet ve Vakıf Emekçileri,

Eğitim-Sen, Emekli-Sen ve Tes-İş sendikalarının şubeleri, İnsan Hakları Derneği'nin ve TEMA Vakfı'nın Muş şubeleri, Muş Ticaret ve Sanayi Odası, Mühendisler Odası ve Teknikerler Birliği Odası metnimize imzacı oldu. Yerel basına yansımaları oldu. Ardından birçok kamu kuruluşu Başbakanın söylemlerine destek veren açıklamalarda bulundu. Bizleri birebir uyarılar oldu. Baskılara maruz kaldık, ama bunlarla baş ettik. Sonuç olarak, Türkiye'de bu kampanyaya karma örgütlerin verdiği desteğin artmasında Muş'taki çok çeşitli kesimlerden gelen bu imzalar etkili oldu. Bu deneyim bizleri çok heyecanlandırdı, çünkü bu konu çok hassas bir yerde duruyordu, elini süren yanıyordu. Bu örgütleri ikna etmiş olmak, bu süreçte bizlere moral verdi. Türkiye'deki feminist hareketin ne kadar güçlü olduğunu bir daha gösterdik. Kadınlar olarak bu süreçte kendi gücümüzü bir kez daha gördük. Yaşasın kadın dayanışması!

Kadın Dayanışma Vakfı

Türkiye’de 1980’lerde ivme kazanan kadın hareketi, kadına yönelik şiddete karşı mücadelesine 1990’larda da ara vermeden devam etti ve konuyu gündemde tutmayı başardı. Bu ısrarlı mücadele sonucunda kadın hareketi, feminist bilinçle bir yandan kendi kurumlarını yaratabildi, bir yandan da kamu politikalarına etki etmeye başladı. *Dayağa Karşı Kadın Dayanışması* eylemiyle başlayan süreçte kadınların öncelikli hedefleri arasında sığınak açmak da vardı ve bu hedef etrafında örgütlendiler. İşte, Kadın Dayanışma Vakfı’nın kökeni de bu döneme, 1987’de Ankara’daki bir grup kadın tarafından oluşturulan Kadın Tartışma Grubu’na dayanıyor.

İlk Bağımsız Kadın Sığınağı

8 Mart 1991’de, “Ankaralı Kadınlar”ın Altındağ Belediyesi’ne toplu olarak yaptığı başvuruyu belediye olumlu yanıtladı. Kadınlar ve belediye arasında, hizmetlerin sürekliliğini garanti altına almak için bir protokol imzalanması gündeme geldi, bu süreçte grubun tüzel kişilik kazanması zorunluluğu doğdu ve böylece 1993’te Kadın Dayanışma Vakfı kuruldu.

Kadın Dayanışma Vakfı resmen kurulmadan önce, Ekim 1991’de Altındağ Belediyesi’yle işbirliği çerçevesinde bir Kadın Danışma Merkezi açıldı. Bu, Türkiye’de bir kadın örgütünün yerel yönetimle ilk işbirliği deneyimi idi. Ayrıca, 1993’te Altındağ Belediyesi işbirliğiyle açılan sığınak da Türkiye’nin ilk bağımsız kadın sığınağı olarak kadın hareketinin tarihine yazıldı.

Bir İlk: Kadın Örgütü - Belediye İşbirliği

Vakfın sığınağı, finansmanı belediye tarafından desteklenen, iç işleyişi ise bağımsız bir kadın örgütünün kararlarına dayanan ilk sığınak modeli oldu. Belediyeye işbirliğinin temel şartları; karar yetkisinin kadınlara bırakılması ve iç işleyişe müdahale edilmemesiydi. Ancak 1994’teki yerel seçimler sonrasında yönetim değişikliğinin ardından, belediye tek taraflı olarak protokolü bozdu. Kaynak yetersizliği nedeniyle sığınak 1999’da kapandı. 2001’de tekrar açılan sığınanın projelere bağlı olarak üçüncü kez açılıp kapanması söz konusu olunca, süreklilik sağlanamadığı için kadınlara umut vermenin doğru olmadığına karar verildi. Bu sebeple sığınak 2004’ten bu yana kapalı. Şu an Vakıf, bir danışma merkezi ve sadece insan ticaretinden zarar gören kadınlara hizmet veren bir sığınak faaliyeti yürütüyor.

Kadın mücadelesinin bir sonucu olarak, yerel yönetimlerin kadına yönelik şiddet konusunda önlem alması ve politika geliştirmesi yasalarca da zorunlu kılındı. Belediye Kanunu’nun 14. Maddesi gereği, **büyükşehir belediyeleriyle nüfusu 50 bini geçen belediyeler, kadınlar ve çocuklar için koruma evleri açmakla yükümlü.** Bu yasa dışında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü (KSGM) de sığınak açabiliyor. Ancak, KSGM’nin Mart 2012 tarihli verilerine göre, Türkiye’deki toplam 83 sığınanın sadece 1859 kadın ve çocuğu barındıracak kapasitesi var. 2012 itibarıyla Türkiye’deki sığınakların 55’i KSGM, 25’i yerel yönetimler, 3’ü ise kadın örgütlerince işletiliyor.

Feminist İlkelerle Çalışma

Kadın Dayanışma Vakfı, kadın dayanışması yoluyla, kadına yönelik her türlü şiddet, özellikle aile içi şiddetle mücadele etmeyi amaçlayan bağımsız bir kuruluş olarak, bütün çalışmalarını ve bu çalışmalardaki yöntemlerini feminist bir bakış açısıyla belirliyor. Seçilmiş resmi kurum ve kurullar olsa da iç işleyiş ve diğer kurumlarla ilişkiler yatay örgütlenme temelinde yürütülüyor ve kararlar, herkesin sürece dahil olmasını sağlayacak yöntemlerle alınıyor.

Kadın Ticaretiyle Mücadele Sığınağı

Kadın Dayanışma Vakfı, 2005'te İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Uluslararası Göç Örgütü ve Ankara Büyükşehir Belediyesi'yle işbirliği yaparak insan ticaretinden zarar gören kadınların kalabileceği bir sığınak açtı. Daha iyi bir hayat beklentisiyle Türkiye'ye gelen kişiler, özellikle kadınlar, işgücü sömürsü amaçlı insan ticaretinin hedefi oluyorlar. Kadın Dayanışma Vakfı, insan ticareti alanındaki mücadeleyi kadına yönelik şiddetle mücadelenin bir parçası olarak değerlendiriyor ve bu alanda faaliyet yürütüyor.

Sığınakta kadına yönelik şiddetle mücadele alanında deneyimli kadınlardan oluşan bir ekiple anadili Rusça ve Romence olan tercümanlar çalışıyor. Sığınakta kalan kadınlara hukuksal ve psikolojik danışmanlık desteği veriliyor, sağlık sorunlarının çözümü konusunda destek sağlanıyor. Ayrıca kadınlara, ülkelerine döndükten sonra yeniden insan ticaretinden etkilenmemeleri için kendi ülkelerinde bu alanda çalışan sivil toplum kuruluşları hakkında bilgi veriliyor. 2005-2010 yılları arasında Kadın Dayanışma Vakfı sığınağından toplam 193 kadın ve anneleriyle gelen 6 çocuk yararlanmış.

İnsan ticaretinden zarar görenler ya da birinin bundan zarar gördüğünü düşünenler 157 numaralı, ücretsiz acil yardım ve ihbar telefon hattını arayabilirler. Türkiye'nin her yerinden ve cep telefonlarından ulaşılabilen telefon hattına gelen ihbarlar Rusça, Romence, İngilizce ve Türkçe yanıtlanıyor.

Kadın Danışma Merkezi

Vakfa bağlı Kadın Danışma Merkezi ise ayrımcılığa ve şiddete maruz kalan kadınlara destek sunuyor. Merkeze doğrudan ya da telefonla başvurulabiliyor. Hafta içi her gün 10.00-18.00 saatleri arasında, **tamamen ücretsiz** hizmet veriliyor.

Kadın Danışma Merkezi'nde önce başvuru kadınlar şiddetle mücadelelerinde yalnız olmadıkları hissettirilerek, dayanışmacı bir yöntemle dinleniyor. Başvuru kadınlar şiddetle mücadele yolları hakkında bilgi veriliyor. Kadınları güçlendirici grup çalışmaları yapılıyor. Merkezde psikolojik ve hukuki danışmanlık da veriliyor. Kadınlar ihtiyaçları doğrultusunda sığınaklara yönlendirilebiliyor. Ayrıca, Merkez kadınların tıbbi ve ekonomik destek alabileceği mekanizmalara ulaşmasına yardımcı oluyor.

Danışma Merkezi'nin Çalışma Prensipleri

Kadın Danışma Merkezi'nde başvuru kadınlarla kurulan ilişkiler özenle yürütülüyor, kesinlikle hoşgörü gösterilmeyen bazı yaklaşımlar ve desteklenen yaklaşımlar var. Örneğin başvuru kadınları yargılamak, suçlamak, onlar adına karar almak, öğüt vermek gibi yaklaşımlar asla kabul görmüyor. Danışma Merkezi'ndeki sosyal çalışma, kimsenin bir başkası üzerinde baskı kurmadığı, yatay ilişkilerin kurulduğu (anti-hiyerarşik) bir faaliyet olarak yürütülüyor. Farklılıkların tehdit değil, zenginlik olarak görüldüğü, kadınların dayanışma içinde birlikte güçlendiği bir ortam yaratılmaya çalışıyor.

Kaynaklar:

www.kadindayanismavakfi.org.tr
www.ikgv.org
<http://acikarsiv.ankara.edu.tr/browse/5502/>

ULAŞMAK İÇİN

Adres: Mithatpaşa Caddesi No: 10/11
Sıhhiye - Ankara

Telefon: 0 (312) 430 40 05 - 432 07 82

Faks: 0 (312) 430 40 05

E-posta: kadindv@yahoo.com.tr

Web sayfası: www.kadindayanismavakfi.org.tr

Önemli not: Kadın Danışma Merkezi'ne hafta içi her gün, 10.00-18.00 saatleri arasında doğrudan ya da telefonla ulaşabilirsiniz.

BAĞIŞTA BULUNMAK İÇİN

Vakıfbank Kızılay Şubesi

TL Hesap No: 0015 8007 2606 710 24 / TL IBAN: TR 69 0001 5001 5800 7260 6710 24

ABD Doları Hesap No: 0015 8048 0113 896 68 / Dolar IBAN: TR 61 0001 5001 5804 8011 3896 68

Euro Hesap No: 0015 8048 0004 816 02 / Euro IBAN: TR 41 0001 5001 5804 8000 4816 02

Kürtaj Yasasına Karşı Uluslararası Destek

Türkiye’de kürtajı fiilen yasaklama girişimine karşı düzenlenen kampanyalara yurt dışından da yoğun destek geldi. Uluslararası Af Örgütü ve Birleşmiş Milletler başta olmak üzere pek çok uluslararası kurum ve kuruluş, kürtajı yasaklamanın sonuçlarıyla ilgili endişelerini dile getirdi.

Birleşmiş Milletler, konunun kadın sağlığı ve insan hakları çerçevesinde tartışılması gerektiğini söylerken, kürtajı yasaklamanın anne ölümlerini artıracığı uyarısında bulundu. Uluslararası Af Örgütü ise güvenli ve yasal kürtajın uluslararası sözleşmelerle garanti altına alınmış kadın haklarının bir parçası olduğu vurgusunu yaptı.

Kürtajın yasak olduğu İrlanda’da bulunan Aile Planlaması Vakfı’nın yöneticisi Niali Behan, İrlanda’nın kürtaj tecrübesini şu sözlerle anlatıyor: “Bizde yasak referandumla anayasaya girdi. Ama hapis cezasına rağmen kürtaj bitmedi. 30 yılda büyük trajediler gördük. Türkiye de bizim durumumuza düşebilir. Çünkü şu anda biz pek iyi bir örnek teşkil etmiyoruz.”

Türkiye’de kürtajın yasaklanmasıyla ilgili hazırlanan yasa taslağı, farklı ülkelerdeki kadınlar tarafından da protesto

edildi. İngiltere, Fransa, Almanya gibi ülkelerde, kadınlar dayanışma eylemleri düzenledi.

Öte yandan bu uyarılara rağmen Türkiye, kürtaj tartışmasının alevlendiği tek ülke olarak kalmadı. Temmuz ayının sonlarında, İspanya’da da özellikle 18 yaşının altındaki kadınlar için kürtajı zorlaştıran bir yasa için hazırlıklara başlandı. İspanya’da kürtaj yasasına karşı yürütülen kampanyalardan bir tanesinde, Türkiye’deki gibi kadınlar vücutlarına “Benim Bedenim, Benim Kararım” yazıyor.

Fransa’da yaşayan Türkiye vatandaşlarının da katıldığı eylem, Paris’teki Türkiye Büyükelçiliği yakınlarında gerçekleştirildi. (Fotoğraf: Collectif Droits des Femmes)

Seks İşçileri Hindistan’da Buluştu

25 Temmuz’da yapılan yürüyüşte seks işçiliğinin suç olmaktan çıkarılması talep edildi. (Fotoğraf: Global Network of Sex Work Project)

Kırkı aşkın ülkeden gelen seks işçilerinden oluşan bir grup, Temmuz ayının son haftasında Washington’daki Uluslararası AIDS Konferansı’na alternatif bir zirve düzenlemek ve ABD’nin seks işçilerine uyguladığı ayrımcı vize uygulamalarını protesto etmek için Hindistan’ın Kalküta kentinde toplandı.

2009 yılında HIV virüsü taşıyan kişilere seyahat yasağı getiren yasanın kaldırılmasıyla birlikte, alanındaki en büyük toplantı olan Uluslararası AIDS Konferansı 20 yıl aradan sonra ilk kez ABD’de düzenlendi. Fakat seks işçileri ve uyuşturucu kullanıcıları, halen yasağın kapsamı içerisinde

olduklarından ABD vizesi alamadılar. Yasağı protesto eden aktivistler, vize engelinin, seks işçilerini ve uyuşturucu kullanıcılarını, kendilerini doğrudan ilgilendiren kararla alma mekanizmalarına katılmaktan alıkoymadığını belirtti.

Kalküta’da düzenlenen Seks İşçileri Özgürlük Festivali ise hem yasağı protesto etmek hem de konferansa katılmayanların seslerini Washington’a duyurabilmesi için alternatif bir çözüm olarak düşünüldü. Birleşmiş Milletler Asya-Pasifik Bölgesi HIV ve AIDS’le Mücadele Programı temsilcisi Prasada Rao festivalle ilgili, “Uyuşturucu kullanıcıları ve seks işçileri HIV’le mücadelenin merkezinde olmak zorunda. Onların katılımı olmadan bulunacak bütün çözümler yetersiz ve anlamsız olacaktır. Aynı bir konferans düzenlemek zorunda kalmaları bile ayrımcılığın çözümsüzlüğe nasıl katkıda bulunduğunu gösteriyor” dedi.

“Bizi Kurtarıcılarımızdan Kurtarın” sloganı altında örgütlenen festival, şimdiye kadar düzenlenmiş en geniş katılımlı seks işçileri buluşmalarından bir tanesi oldu. Talepler arasında seyahat hakkı, göçe mecbur bırakılmama hakkı, kaliteli sağlık hizmetlerine ulaşım, çalışma hakkı, örgütlenme hakkı, yasal koruma hakkı, şiddet görmeme hakkı, ayrımcılığa uğramama hakkı öne çıkıyordu.

CREA 6. Cinsellik, Toplumsal Cinsiyet ve İnsan Hakları Enstitüsü

CREA 6. Cinsellik, Toplumsal Cinsiyet ve İnsan Hakları Enstitüsü, bu yıl da 7-15 Temmuz tarihleri arasında İstanbul'da gerçekleşti. 2000 yılında Yeni Delhi, Hindistan'da kurulan CREA, güneyde yerel, ulusal ve uluslararası düzeylerde faaliyet gösteren az sayıda uluslararası kadın hakları örgütünden bir tanesi. İnsan hakları alanında çalışan diğer örgütlerin de ortaklığıyla, kadınların ve kız çocuklarının doğurganlık ve cinsellikle ilgili haklarına ulaşması örgütün temel amaçlarından biri. Her yıl düzenlenen Cinsellik, Toplumsal Cinsiyet ve İnsan Hakları Enstitüsü de bu alandaki çalışmalarının en önemlilerinden.

Özellikle kalkınma, sağlık ve hak temelli çalışan sivil toplum kuruluşlarının kadınlar, gençler, engelli bireyler, LGBT bireyler üzerindeki ayrımcı uygulama ve yasaları tartıştığı Enstitü'ye, bu yıl Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği'nin yayın sorumlusu Deniz Kaynak da katıldı. Enstitü dokuz gün boyunca yoğun okumalar, yeni dostluklar ve farklı ülkelerden savunuculuk deneyimleri ile devam etti.

Afrika, Amerika, Asya, Avrupa ve Ortadoğu bölgelerinde bulunan 40 ülkeden 27 sivil toplum örgütü çalışanının katıldığı Enstitü'ye bu sene 200'ün üzerinde başvuru yapıldı. Katılımcıların çalıştığı alanlar sağlıktan insan haklarına, kalkınmadan kadın, gençlik, cinsellik ve cinsel yönelime kadar geniş bir çeşitlilik gösteriyordu. KİH-YÇ'nin kurucu üyelerinden Pınar İlkaracan'ın da aralarında bulunduğu 11 eğitmen alanlarında öncü sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerden geliyordu.

Dokuz günlük CREA Cinsellik, Toplumsal Cinsiyet ve İnsan Hakları Enstitüsü'nde ülkeler arası deneyim ve strateji paylaşımı grup çalışmaları sayesinde sağlanıyor. (Fotoğraf: Hoda Amid)

Bu yıl altıncısı düzenlenen Enstitü'nün amaçları arasında kalkınma, sağlık ve insan hakları alanlarında çalışan kişiler arasında cinsellik, toplumsal cinsiyet ve insan haklarıyla ilgili daha kapsamlı bir politik bilinç yaratmak; sivil toplum çalışanlarının aktivitelerini ve stratejilerini belirlerken kadınlar, gençler, engelli bireyler ve LGBT bireylerin daha çok dahil edilmesi ve sivil toplum alanında liderlik becerilerinin geliştirilmesi sayılıyor. Bu kapsamda, Enstitü'nün bu yılki konu başlıkları; cinsel haklar, milliyetçilik, evlilik yaşı, şiddet, Müslüman ülkelerde cinsel haklar, Afrika bağlamında cinsellik ve toplumsal cinsiyet, seks işçiliği, insan kaçakçılığı, LGBTT hareketi, sansür, görsel temsil, engelli hakları olarak belirlenmişti.

Enstitü, dokuz günlük eğitim sürecinin ardından sona ermiyor. 100'ü aşkın üyesi olan CREA Enstitü mezunları e-posta grubu sayesinde dünyanın farklı bölgelerinden aktivistler birbirlerinin kampanyalarına destek olabiliyor, yeni işbirlikleri kurabiliyor ve iletişimi sürdürebiliyorlar.

Yeni Şiddet Yasası Nasıl Uygulanacak?

8 Mart 2012 tarihinde yasalaşan Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun Tasarısı altı aydır yürürlükte. 241 kadın örgütünden oluşan Şiddete Son Platformu'nun da üzerinde yoğun olarak çalıştığı bu kanun, etkilerine rağmen kadına yönelik şiddetle mücadele etmek için pek çok yeni uygulama da getiriyor. Peki, şiddet görüyorsanız, görme tehlikesiz varsa veya biri sizi ısrarla takip ediyorsa bu kanunu nasıl kullanabilirsiniz?

CAN GÜVENLİĞİNİZ TEHLİKEDEYSE

ÖNCELİKLE 155 POLİS İMDAT VEYA 183 ALO ŞİDDET HATTINI ARAYIN.

- Tedbir kararı sizi şiddetten ve şiddet tehlikesinden uzak tutmak içindir ve en kısa zamanda alınabilmesi gerekir. Bu nedenle başvuru aşamasında şiddet gördüğünüzü kanıtlamanız gerekmez. Ayrıca başvuru masrafları sizden istenmez. Sizden ücret istenirse reddedebilirsiniz. Tedavi görmeniz gerekiyorsa ve sağlık güvenceniz yoksa tedavi masraflarınız Genel Sağlık Sigortası kapsamında karşılanır.
- Tedbir kararı çıkarmak için polis merkezine, jandarma karakoluna, valiliğe, kaymakamlığa veya Aile Mahkemesi'ne başvurun. Siz herhangi bir nedenden dolayı kendiniz başvuramıyorsanız, bir tanıdığınız, komşunuz veya akrabanız da sizin adınıza başvuru yapabilir. Başvurunun yüz yüze yapılması gerekmez.
- Tedbir kararları acil durumlarda polis ve jandarma tarafından alınabilir, yalnız takip eden ilk iş gününde kaymakamlık ya da valiliğin onayına sunulur. 48 saat içinde onaylanmayan tedbir kararları kalkar.

Tedbir Kararları Neleri Kapsar?

Tedbir kararları mağdurun ihtiyacına göre;

- geçici maddi yardım,
  - barınma yeri,
  - iş yerinin değiştirilmesi,
  - tanık koruma programı kapsamında kimlik bilgilerinin değiştirilmesi,
  - tapu kütüğüne aile şerhi koyulması,
  - şiddet uygulayan erkeğin kadından uzaklaştırılması ve iletişimin kesilmesi,
  - kreş hizmeti gibi önlemleri kapsar.
- Şiddet uygulayan kişinin tedbir kararına uyup uymadığı teknik takip yoluyla izlenir. Karara uymayan kişi 3-10 gün arası zorlama hapsi cezası alır. Örneğin, şiddet uygulayan kişinin sizinle iletişime geçmesi tedbir kararıyla yasaklanmasına rağmen, sizi telefonla ararsa 3-10 gün arasında değişen hapis cezası alabilir. Bu cezadan sonra karara yine uymazsa, her tekrarda 15-30 gün arası zorlama hapsi cezası tekrarlanır. Fakat zorlama hapsinin toplam süresi 6 ayı geçemez.

Yasanın tam metnini okumak isteyenler

<http://www.tbmm.gov.tr/kanunlar/k6284.html>
adresinden faydalanabilir.

Tedbir kararları arasında şiddet gören kişiye geçici maddi yardım yapılmasına karar verilirse, koruma süresince en fazla altı ay boyunca aylık asgari ücretin (2012 yılında 701,44 TL) 30'da birine kadar günlük ödeme (23,4 TL) yapılır. İlave her kişi için bu tutarın yüzde 20'si oranında ayrıca ödeme yapılır. Yani sizinle birlikte iki çocuğunuz varsa, her biri için 4,68 TL ödeme daha yapılır ve günlük 32,76 TL alırsınız. Korunan kişiye barınma yeri sağlanıyorsa bu tutar yarıya iner (11,7 TL). Yapılan ödemeler şiddet uygulayandan bir ay sonra geri alınır. Gerekli görülen hallerde koruma süresi uzatılabilir.

Hukuk Köşesi

Özlem Ayata

Avukat – İstanbul

Haklarımızı bilmek hayatlarımızı değiştirebilir, demiştik. Ve *Mor Bülten*'in geçen sayısında haklarımızı ve bu haklarımızı elde etmek için kullanabileceğimiz yasal yolları aktarmak için *Hukuk Köşesi*'ni hazırlamaya başlamıştık. Geçen sayıda, evliliğin bir zorunluluk değil bir tercih olduğunu, kimsenin bizi evlenmeye zorlayamayacağını, istediğimiz erkekle evlenme hakkımız olduğunu ve bu hakkın yasalarla korunduğunu anlatmıştık. Zorla evlendirilmeye karşı neler yapabileceğimizi açıklamıştık. Bu sayıda da kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Küçük Kız Çocuklarının Evlendirilmesi Suçtur

17 yaşını doldurmamış kız çocukları evlendirilemez. 17 yaşını doldurmuş olsa bile, 18 yaşından küçük bir genç kız ancak **hem kendisinin hem de anne ve babasının her ikisinin birden onayıyla** evlenebilir. 17 yaşından gün almış bir genç kız evlenmek istemiyorsa, anne ve babasının onayı olsa da evlendirilemez. 18 yaşından küçükseniz ve karşı çıkmanıza rağmen aileniz sizi korkutarak, tehdit ederek evlendirmeye çalışıyorsa karakola, **jandarmaya veya savcılığa** gidip yardım isteyebilirsiniz. Siz buralara ulaşamıyorsanız başvuruyu sizin yerinize bir tanıdığınız da (komşunuz, öğretmeniniz, mahalle muhtarı gibi) yapabilir.

Eşiniz Sizi Cinsel İlişkiye Zorlarsa Cezalandırılır

Tanımadığımız birinin cinsel saldırısı nasıl suçsa, tanıdığımız bir kişinin cinsel saldırısı da suçtur. Severe ya da zorla evlendirilmiş olmanız durumu değiştirmez. Siz istemeden eşiniz sizinle cinsel beraberlik kuramaz ya da sizi buna zorlayamaz. Evlilik içi tecavüz suçtur. Eşiniz sizinle zorla cinsel ilişkiye geçerse cezalandırılır. Tecavüz, cezası çok ağır bir suçtur. Tecavüze ilişkin fiziksel bir kanıt (morluk, zorlama izi gibi) bulunamazsa dahi tecavüze uğradığınız psikolojik raporlarla ispat edilebilir. Evlilik içi tecavüzü şikâyet etmek için savcılığa dilekçe vermek yeterlidir. Tecavüz eden eş tutuklu yargılanır.

Eşiniz Sizi Ailesiyle Birlikte Oturmaya Zorlayamaz

Erkek, evlilik birliğinin reisi değildir. Evlilikte kadın ve erkek için eşit hak, eşit sorumluluk ve eşit paylaşım esastır. Yasaya göre eşler, oturacakları evi yani "aile konutu"nu birlikte seçerler; hangi semtte, hangi kalitede, nasıl bir evde oturacaklarına birlikte karar verirler. Eşiniz sizi kendi anne-babasıyla birlikte oturmaya zorlayamaz. Bağımsız yani tam anlamıyla size ve çocuklarınıza ayrılmış bir aile konutunda oturmayı isteme hakkınız vardır. Bu konuda eşinizle uyuşmazlık yaşarsanız, birlikte karar vermek imkânsız hale gelirse; haklı gerekçelerinizi sayarak (çocuklarınızın eğitimi, sağlığı, iş yerine ulaşma imkânları gibi) oturduğunuz yerdeki aile mahkemesine başvurup hâkimden konut seçimine müdahale etmesini talep edebilirsiniz.

Nafaka İçin Boşanma Davası Açmaya Gerek Yok

Eşler, evlilik birliğinin giderlerine güçleri oranında emek ve malvarlıklarıyla katılmak zorundadır. Mesela eşiniz kazandığı bütün parayı içki ve kumarda tüketip sizi ve çocuklarınızı yoksul bırakamaz. Eşiniz evin giderlerini karşılamıyor ve ailenin geçimini sağlamıyorsa, boşanmayı talep etmeden de aile mahkemesine başvurabilir, hâkimin gerekli önlemleri almasını sağlayabilirsiniz. Boşanma olmadan da nafaka ve katkı istemek mümkündür. Ailenin geçimi için eşinizin yapacağı parasal katkı miktarını, sizin ve çocuklarınızın ihtiyaçlarına göre hâkim belirler.

Kadının Çalışması Eşinin İznine Bağlı Değildir

Eşler, meslek veya iş seçiminde birbirlerinin iznini almak zorunda değildir. Kadının çalışması da eşinin iznine bağlı değildir. Çalışma hayatında kadın olmanız, evli olup olmamanız, boşanmış olmanız, hamile olmanız gibi cinsiyete ya da medeni halinize dayalı nedenlerle farklı muamele görürseniz işvereninizi iş mahkemesine şikâyet edip tazminat isteyebilirsiniz. Cinsiyetten kaynaklanan nedenlerle ayrımcılık yapan işveren aynı zamanda suç işlemiş olur. Tazminatı iş mahkemelerinden talep ederken ayrımcılık suçuyla ilgili olarak da savcılığa şikâyette bulunabilirsiniz.

Evlilikle ilgili yasal haklarımızı anlatmaya gelecek sayıda devam edeceğiz.

[Haklarınızın ihlal edildiğini düşünüyorsanız, Mor Bülten'in arka kapağındaki kurumlara ulaşabilir ya da Kadınlara Hukuki Destek Merkezi'nin (KAHDEM) internet sitesinde –isterseniz kimliğinizi gizleyerek– sorularınızı paylaşabilirsiniz: http://www.turkhukuk sitesi.com/kadin_haklari.php]

HAKLARIMI ÖĞRENMEK VE DANIŞMAK İÇİN NERELERE BAŞVURABİLİRİM?

AİLE VE TOPLUM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NE BAĞLI BİRİMLER

İl ve İlçe Müdürlükleri'ne başvurarak en yakın Toplum Merkezleri, Aile Danışma Merkezleri, Sigınaklar hakkında bilgi alabilirsiniz.

ALO 183 ŞİDDET HATTI

Aile, Kadın, Çocuk ve Özürlü Sosyal Hizmet Danışma Hattı

BARO ADLI YARDIM SERVİSLERİ

Pek çok ilde Baro bünyesinde Kadın Hakları ile ilgili birimler bulunmaktadır. Bulduğumuz ilde Baro'ya başvurarak ilgili birimlere ulaşabilir, hukuki yardım talebinde bulunabilirsiniz.

ADANA KADIN DANIŞMA MERKEZİ VE SİĞİNMA EVİ DERNEĞİ (AKDAM)

Çevreyolu, Mimar Sinan Kültür Kompleksi Altı, Pink karşısı

Adana

Tel: 0 (322) 453 53 50

E-posta: akdam_adana@myynet.com

info@akdam.org.tr

ANKARA BAROSU ALO GELİNCİK HATTI

Tel: 0 (312) 444 43 06

ANTALYA KADIN DANIŞMA VE DAYANIŞMA MERKEZİ

Şarmpol Cad. 106. Sok. Sezer Apt. No:2/4 Antalya

Tel: 0 (242) 248 07 66

ANTALYA KENT KONSEYİ KADIN MECLİSİ

Konyaaltı Cad. Atatürk Parkı İçi No:55 Antalya

Tel: 0 (242) 243 69 92

E-posta: info@antalyakentkonseyi.org.tr

BAĞLAR BELEDİYESİ KARDELEN KADIN EVİ

Kardelen Kadın Araştırma ve Politika Merkezi Mevlana Halit

Mah. Hat Boyu Cad. 462 Sok. Örde Gök Apt. No:1

Bağlar - Diyarbakır

Tel: 0 (412) 236 39 11

E-posta: kardelenkadinevi@hotmail.com

E-adres: http://kardelen.baglar.bel.tr

BAĞLAR KADIN KOOPERATİFİ

Hat Boyu Cad. Mevlana Halit Mah. 415. Sok. Hat Boyu Apt. Kat:2

No:6 Diyarbakır

Tel: 0 (412) 234 26 47

E-posta: amedyeliz@hotmail.com

baglarkadin@hotmail.com

CEREN KADIN DERNEĞİ

Peşas Mah. Fırat Bulvarı Ekin Parkı İçi (Aşşap Ev) Kayapınar

Diyarbakır

Tel: 0 (412) 251 10 81 - 0 (530) 500 10 81

E-posta: cerenkadin@hotmail.com

cerendanismanlik@hotmail.com

CİZRE BELEDİYESİ SITTİYA ZİN KADIN DANIŞMANLIK MERKEZİ

Nusaybin Cad. İpekyolu Apt. Kat:3 No:5/6

Cizre - Şirnak

Tel: 0 (486) 616 14 67

ÇANAKKALE KADIN DANIŞMA MERKEZİ (ELDER)

Cevatpaşa Mah. Celal Atık Sok. Kent Apt. 1/2 Çanakkale

Tel: 0 (286) 217 06 03

E-posta: elder17@myynet.com

ÇANKIRI KADIN DANIŞMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ

Belediye Cad. Düvenciler Sok. Zafer İş Hanı 4.Kat No:411

Çankırı

E-posta: iletisim@kadindayanisma.org

ÇINAR BELEDİYESİ JİNWAR KADIN DANIŞMANLIK MERKEZİ

Gazi Mah. Atatürk Bulvarı Çınar Belediyesi Hizmet Binası Kat:3

Çınar - Diyarbakır

Tel: 0 (533) 698 67 73

DİYARBAKIR KADIN SORUNLARI ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ (DİKASUM)

İstasyon Cad. Sümerpark Büyükşehir Belediyesi

Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı Diyarbakır

Tel: 0 (412) 226 22 98 Dahili: 147

E-posta: dikasum@hotmail.com

EPİDEM KADIN DANIŞMANLIK MERKEZİ

Şehitlik Mah. Yaradanakul Cad. Eski Köy Hizmetleri Lojmanları

Yenişehir - Diyarbakır

Tel: 0 (412) 226 60 02

E-posta: epidem@myynet.com

ERCİŞ KADINLARI KORUMA VE DAYANIŞMA DERNEĞİ

Van Yolu Mah. Erciş İtmat Apt. yanı

Erciş - Van (Konteyner adresi)

Tel: 0 (543) 736 27 73

HÜRRİYET AİLE İÇİ ŞİDDET KAMPANYASI-ACİL YARDIM HATTI

Tel: 0 (212) 656 96 96

İSTANBUL BAROSU ADLI YARDIM BÜROSU

Tel: 0 (212) 251 63 25 Dahili: 148/163

İSTANBUL KADIKÖY BELEDİYESİ KADIN SİĞİNAĞI

Tel: 0 (216) 542 52 00

İSTANBUL KÜÇÜKÇEKMECE BELEDİYESİ KADIN SİĞİNAĞI

Tel: 0 (212) 411 07 77 / Beyaz Masa

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İSTANBUL TIP FAKÜLTESİ SOSYAL PEDIATRİ BİLİM DALI ÇOCUK İSTİSMARI VE İHMALİNİ TANI TEDAVİ VE ÖNLEME KOMİSYONU

Millet Cad. Çapa 34093 İstanbul

Tel: 0 (212) 414 20 00

İZMİR ALİAĞA BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

Tel: 0 (232) 616 19 80 Dahili: 191

İZMİR BAROSU KADIN KOMİSYONU

1456 Sokak Barohan No:16/ 6 Alsancak - İzmir

Tel: 0 (232) 463 00 14

İZMİR BORNOVA BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

454 Sk. No:29 Çamdişi - İzmir

Tel: 0 (232) 461 47 94

İZMİR BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KADIN DAYANIŞMA MERKEZİ VE KADIN SİĞİNMA ARA İSTASYONU

Sosyal Projeler Merkezi-Kültürpark Lozan Kapısı Girişi No:50

İzmir

Tel: 0 (232) 445 56 17

İZMİR KADIN DAYANIŞMA DERNEĞİ

865 Sok. No:19 Kat: 4/403 Remzi Güngör İşhanı

Kemeraltı - İzmir

Tel: 0 (232) 482 10 77

İZMİR KARŞIYAKA KADIN DANIŞMA MERKEZİ

Tel: 0 (232) 330 58 18

İZMİR KONAK BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

Konak Doğumevi Arkası, Arap Firmı Sok. İzmir

Tel: 0 (232) 425 35 01

KADIN DAYANIŞMA VAKFI

Mithatpaşa Cad. No:10/11 Sıhhiye - Ankara

Tel: 0 (312) 430 40 05 - 0 (312) 432 07 82

E-posta: kadindv@yahoo.com.tr

KADIN DAYANIŞMA VE DESTEKLEME DERNEĞİ

H. Haşya Mah. Y. Selim Cad. A. Şih Apt. No: 7/E Kırıkkale

E-posta: kddd_tr@hotmail.com

KADIN MERKEZİ (KAMER)

Aliemiri 3. Sk. Es-Şal Apt. Zemin Kat 1/1 Yenişehir - Diyarbakır

Tel: 0 (412) 228 10 53

E-posta: d.kamer@superonline.com

KADININ İNSAN HAKLARI-YENİ ÇÖZÜMLER DERNEĞİ

İnönü Cad. Saadet Apt. No:29/6 Gümüşsuyu 34437 İstanbul

Tel: 0 (212) 251 00 29

E-posta: newways@wwhr.org

KADINLARA HUKUKİ DESTEK MERKEZİ DERNEĞİ (KAHDEM)

Kuşdili Cad. Efes İş Merkezi 12/D:195/2 Kadıköy İstanbul

E-adres: www.kahdem.org.tr

E-posta: kahdem@gmail.com

KAHDEM ile yalnızca internet üzerinden yukarıdaki e-posta

adresine ve web sitesi aracılığıyla iletişim kurulabilir.

KAPADOKYA KADIN DAYANIŞMA DERNEĞİ

Atatürk Bulvarı Merkez İşhanı No:5/77 Nevşehir

Tel: 0 (384) 212 34 51

E-posta: kapadokyakadin@hotmail.com

KIRIKKALE KADIN PLATFORMU DERNEĞİ

Kızılkanat İş Merkezi Kat:1 No:175 (71100)

Kırıkkale

E-posta: kap-der@hotmail.com

MERSİN BAĞIMSIZ KADIN DERNEĞİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

Mesudiye Mah. Cernel Paşa Cad. No:110 Kat 2/3

(Köksel Süt karşısı) Mersin

Tel: 0 (324) 337 20 21

Tel/Faks: 0 (324) 336 50 92

E-posta: bkdmersin@yahoo.com

MOR ÇATI KADIN SİĞİNAĞI VAKFI

Katip Mustafa Çelebi Mah. Anadolu Sok.

No:23 D:7-8 Beyoğlu - İstanbul

Tel: 0 (212) 292 52 31 - 0 (212) 292 52 32

E-posta: morcati@ttnet.net.tr, info@morcati.org.tr

MUŞ KADIN DERNEĞİ (MUKADDER)

İstasyon Cad. Zirve Dershanesi Altı Kat:1

Merkez - Muş

Tel: 0 (436) 212 56 66

E-posta: mukaddermus@hotmail.com

NİLÜFER BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

Fethiye Mah. Fethiye Meydanı No:2 Nilüfer Kent Konseyi

Hizmet Binası Nilüfer - Bursa

Tel: 0 (224) 452 82 13-14

NUSAYBIN BELEDİYESİ GÜLŞİLAY KADIN EVİ

Devrim Mah. Değirmen Sok. Alman Köprüsü Yanı No:44

Nusaybin - Mardin

Tel: 0 (482) 415 73 21

SELİS KADIN DANIŞMANLIK MERKEZİ

Selahattin Eyubi Mah. Turgut Özal Bulvarı Batkent Sitesi

B-19 Kat:2 No:8 Bağlar Diyarbakır

E-posta: seliskadin@myynet.com

seliskadin@yahoo.com

SİLOPİ BELEDİYESİ VİYAN KADIN DANIŞMANLIK MERKEZİ

Yenişehir Mah. Demirler Cad. 7. Sok. No:40 Şirnak

Tel: 0 (486) 518 50 51

TUNCELİ BELEDİYESİ DERSİM KADIN DANIŞMA MERKEZİ

Tunceli Belediye Başkanlığı Tunceli

Tel: 0 (428) 212 12 93

UÇAN SÜPÜRGE KADIN İLETİŞİM VE ARAŞTIRMA DERNEĞİ

Büyükelçi Sokağı No: 20/ 4 Kavaklıdere - Ankara

Tel: 0 (312) 427 00 20

E-posta: info@ucansupurge.org

URFA YAŞAMEVİ KADIN DAYANIŞMA DERNEĞİ

Bahçelievler Mah. 8. Sok. Yılca Apt. Kat:2 No:5 Urfa

Tel: 0 (414) 315 17 25

VAN KADIN DERNEĞİ (VAKAD)

Vali Mithat Bey Mah. Hastane Bulvarı Mehmet Baran İş Merkezi

Kat:4 No:15 Van

Tel: 0 (432) 214 45 87 - 0 (541) 711 06 65

Faks: 0 (432) 214 90 15

E-posta: kadindernegi@gmail.com

vankadindernegi@hotmail.com

VAN BELEDİYESİ KADIN SORUNLARI ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ (VAKASUM)

Tel: 0 (432) 216 57 93

VAN BOSTANIÇI KADIN KOOPERATİFİ-MAYA KADIN DANIŞMA MERKEZİ

Tel: 0 (432) 213 29 85

ZİLAN KADIN DANIŞMANLIK DERNEĞİ

İsmetpaşa Mah. Millet Çeşmesi Yanı Selya İnşaat Üstü

No:2 Kat:2 Merkez - Şirnak

Tel: 0 (486) 216 10 30